

Úloha č.5 – Fotochemické degradace

Fotochemie 1-nitropyrenu

Úkol: Zjistěte intenzitu ultrafialového záření

5.A Příprava roztoku 1-nitropyrenu v toluenu

5.B Ozařování a odběr vzorků

5.C Analýza produktů na plynovém chromatografu a vyhodnocení

5.A Příprava roztoku 1-nitropyrenu v toluenu

Pomůcky:

- ✓ pipety, špičky
- ✓ zásobní roztok 1-nitropyrenu v toluenu
- ✓ 1 x odměrná baňka (50 ml)
- ✓ laboratorní rukavice

Chemikálie:

	CAS No.*
✓ 1-nitropyren	5522-43-0
✓ toluen	108-88-3

* Chemical Abstract Service Registry Number

Postup práce:

- ✓ Zásobní roztok 1-nitropyrenu v toluenu o koncentraci 1×10^{-3} M zředíte 10x do 50 ml odměrné baňky.
- ✓ roztok připravte těsně před vlastním experimentem. Při práci s roztokem používejte rukavice.

zásobní roztok 1-nitropyrenu v toluenu

5.B Ozařování a extrakce produktů

Pomůcky:

- ✓ 5 x Pyrexová zkumavka
- ✓ ochranné brýle

- ✓ 125W rtuťová výbojka
- ✓ 5 x vialka (20 ml)
- ✓ 5 x vialka (2 ml)

Chemikálie:

	CAS No.*
✓ p-terfenyl	92-94-4

* Chemical Abstract Service Registry Number

Postup práce:

- ✓ takto vzniklý roztok rozlijte po 5 ml do 5-ti Pyrexových zkumavek
- ✓ připravené vzorky ozařte umělým (125 W střednětlaká rtuťová výbojka) a slunečním zářením

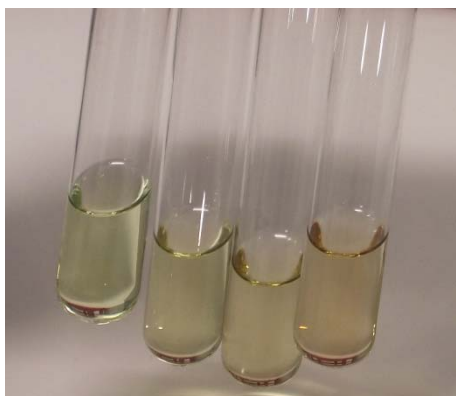
ozařování umělým zdrojem UV:

- ✓ vzorky umístěte kolem křemenného prstu vodního chladiče, ve kterém je uložena výbojka
- ✓ zapněte chlazení vodou
- ✓ pečlivě uzavřete digestoř, aby UV záření nepronikalo do okolí – UV záření může vážně poškodit zrak!!!
- ✓ zapněte výbojku
- ✓ v intervalech 0, 15, 30 a 45 min postupně odebírejte zkumavky - **nutné používat brýle!!!**

ozařování slunečním světlem

- ✓ pátý vzorek 1-nitropyrenu vystavte slunečnímu záření
- ✓

vzorky odebrané v určených intervalech po ozařování - viditelná změna zbarvení

- ✓ po ukončení ozařování odeberte z každé zkumavky 950 μ l roztoku do příslušné minivialky.
- ✓ Do každé minivialky přidejte 50 μ l vnitřního standardu (p-terfenyl, roztok o koncentraci 4 μ g/ml)

5.C Analýza produktů na plynovém chromatografu a vyhodnocení

Pomůcky:

- ✓ plynový chromatograf s hmotnostním detektorem
- ✓ připravené vzorky v minivialkách

Postup práce:

- ✓ analýzu vzorků provedte na GC-MS
- ✓ výstupem z analýzy jsou plochy píků 1-nitropyrenu, jeho degradačních produktů na vnitřního standardu
- ✓ pro závěrečnou analýzu je nutné znormovat plochy píků měřených látek vzhledem k ploše píku vnitřního standardu v každém vzorku
- ✓ výsledná analýza poskytne graf závislosti poklesu plochy píku 1-nitropyrenu (která je přímo úměrná jeho koncentraci) na čase
- ✓ čas při 50% úbytku charakterizuje poločas reakce
- ✓ vynesete závislost a zjistíte poločas reakce a zda je závislost na čase lineární
- ✓ poločas života srovnajte s údaji získanými ozařováním přirozeným světlem